Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2026–2027 **Aanhangsel van de Handelingen**

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

28

Vagen van de leden **Keijzer** (Lid Keijzer) en **Coenradie** (Ja21) aan de Minister van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over *Oxfam Novib* (ingezonden22 juli 2026).

Antwoord van Minister **Sjoerdsma** (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking) (ontvangen 18 september 2026).

Vraag 1
Bent u bekend met de uitlatingen van Oxfam Novib waarin wordt gesteld dat bepaalde moties of voorstellen van politieke partijen en Kamerleden racistisch zouden zijn?

Antwoord 1
Ja, indien wordt verwezen naar de Instagram-post van Oxfam Novib van 9 juli jl. waarin wordt gesteld dat drie aangenomen moties van respectievelijk de leden Keijzer, Coenradie en Bikkers racistisch zijn.

Vraag 2
Klopt het dat Oxfam Novib de afgelopen jaren subsidies, bijdragen en/of opdrachten heeft ontvangen van de Rijksoverheid?

Antwoord 2
Ja.

Vraag 3
Kunt u een overzicht verstrekken van alle directe en indirecte financiële bijdragen die Oxfam Novib sinds 2020 heeft ontvangen van het Rijk?

Antwoord 3
Tussen 2020 en juni 2026 heeft Oxfam Novib direct € 52.959.752 en indirect € 13.457.326 ontvangen van het Ministerie van Buitenlandse Zaken voor de uitvoering van diverse activiteiten vooral op het gebied van onder andere humanitaire hulp, duurzame handel, seksuele en reproductieve gezondheid en rechten en de versterking van het maatschappelijk middenveld.

Vraag 4
Kunt u een overzicht verstrekken van alle directe en indirecte financiële bijdragen die Oxfam Novib verwacht te gaan ontvangen tot 2030 van het Rijk?

ah-tk-20262027-0028
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2026

Antwoord 4
Voor de activiteiten die tussen juli 2026 en juni 2031 zullen worden uitgevoerd, zal Oxfam Novib direct € 25.553.628 en indirect € 836.097 ontvangen van het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Dit betreft onder andere activiteiten op het gebied van humanitaire hulp en vrouwenrechten en gendergelijkheid. Deze cijfers kunnen nog veranderen gedurende de implementatie van de activiteiten.

Vraag 5
Welke voorwaarden gelden voor organisaties die overheidssubsidies ontvangen ten aanzien van lobbyactiviteiten, publieke campagnes en politieke beïnvloeding?

Antwoord 5
Het ministerie verstrekt subsidies op basis van de Algemene wet bestuursrecht en de Kaderwet subsidies Ministerie van Buitenlandse Zaken. De voorwaarden die aan subsidies worden verbonden zijn doelgebonden. Dat betekent dat activiteiten, inclusief pleitbezorgingsactiviteiten die door het ministerie worden gefinancierd, moeten passen binnen de doelen zoals vastgelegd in de Subsidieregeling Buitenlandse Zaken 2006.[1] Een subsidieontvanger mag de subsidie niet gebruiken voor andere activiteiten dan waarvoor de subsidie is verstrekt.
Het ministerie heeft geen zeggenschap over activiteiten van organisaties die niet door het ministerie worden gesubsidieerd.

Vraag 6
Acht u het wenselijk dat een door de overheid gesubsidieerde organisatie democratisch gekozen volksvertegenwoordigers publiekelijk associeert met racisme?

Antwoord 6
Het kabinet vindt het belangrijk dat maatschappelijke organisaties zich vrij kunnen uiten, ook organisaties die financiering ontvangen van de overheid voor specifieke activiteiten. Het is belangrijk voor een gezonde democratie dat kritiek kan worden geleverd, inclusief op volksvertegenwoordigers of functionarissen van de regering, en dat vrijheid van meningsuiting hoog in het vaandel blijft. Dit geldt voor kritiek op de uitoefening van het ambt en niet voor kritiek op de persoon.

Vraag 7
Deelt u de opvatting dat politieke meningsverschillen in een democratische rechtsstaat niet lichtvaardig als racistisch dienen te worden bestempeld?

Antwoord 7
Zie het antwoord op vraag 8.

Vraag 8
Bent u van mening dat organisaties die met belastinggeld worden ondersteund een bijzondere verantwoordelijkheid hebben om zorgvuldig om te gaan met kwalificaties richting Kamerleden en politieke partijen?

Antwoord 8
Alle deelnemers aan het maatschappelijk debat, inclusief maatschappelijke organisaties, moeten zorgvuldig omgaan met hun woordkeuze, ongeacht of zij wel of geen financiering ontvangen van de overheid.

Vraag 9
Kunt u toelichten wat de corebusiness van Oxfam Novib was ten tijde van de oprichting van de organisatie en in hoeverre de huidige activiteiten nog aansluiten bij het oorspronkelijke doel waarvoor zij is opgericht?

---

[1] Subsidieregeling Ministerie van Buitenlandse Zaken 2006: https://wetten.overheid.nl/BWBR0019366/2025-07-24.

Antwoord 9
Het is aan Oxfam Novib zelf om te bepalen wat de doelen zijn van hun organisatie, welke activiteiten zij ontplooien en of die bij elkaar aansluiten.

Vraag 10
Hoe beoordeelt u het feit dat Oxfam Novib zich niet beperkt tot ontwikkelingssamenwerking en humanitaire hulp, maar ook actief campagne voert rond politieke thema's zoals klimaatbeleid, vermogensverdeling en het Israëlisch-Palestijnse conflict?

Antwoord 10
Zie het antwoord op vraag 9 en vraag 11.

Vraag 11
Deelt u de mening dat belastinggeld primair bedoeld is voor ontwikkelingssamenwerking en humanitaire hulp, en niet voor activistische campagnes gericht op het beïnvloeden van het Nederlandse politieke debat?

Antwoord 11
Een sterk maatschappelijk middenveld is essentieel voor het beschermen van de democratische rechtsorde. Zoals ook is opgenomen in het coalitieakkoord heeft het maatschappelijk middenveld een belangrijke rol tussen regering en alle inwoners van Nederland en tussen regering en het bedrijfsleven.[2] Maatschappelijke organisaties versterken namelijk de stem van burgers en hebben een rol bij beleidsbeïnvloeding en als waakhond. Het kabinet hecht waarde aan deze rol. Tegenspraak is een fundamenteel onderdeel van een gezonde democratische samenleving. Uit de BHOS-middelen wordt de pleitbezorgingsrol van het maatschappelijk middenveld dan ook gefinancierd, ook binnen Nederland, zolang deze activiteiten ten goede komen aan onder meer de ontwikkelingsdoelen in lage- en middeninkomenslanden. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan amendement Van Ark cs. nr. 65.[3]

Vraag 12
Hoe rechtvaardigt u dat organisaties die aanzienlijke publieke middelen ontvangen deze positie gebruiken om gekozen volksvertegenwoordigers en hun voorstellen in verband te brengen met racisme, terwijl zij geacht worden bij te dragen aan een open democratisch debat?

Antwoord 12
Zie het antwoord op vraag 6.

Vraag 13
Hoe beoordeelt u het risico dat overheidssubsidies worden gebruikt om via maatschappelijke organisaties draagvlak te creëren voor politieke opvattingen en beleidsdoelen die u zelf voorstaat?

Antwoord 13
Maatschappelijke organisaties zijn essentiële partners voor effectieve ontwikkelingssamenwerking. Enerzijds ontvangen deze organisaties subsidies voor het uitvoeren van ontwikkelingsactiviteiten die bijdragen aan de doelen van het BHOS-beleid, anderzijds worden subsidies verstrekt om dit beleid en/of de uitvoering daarvan kritisch te volgen middels pleitbezorging. Gesubsidieerde activiteiten moeten ten goede komen van sociaaleconomische ontwikkeling in lage- en middeninkomenslanden. Hier wordt op toegezien middels de gebruikelijke monitorings- en verantwoordingssystematiek. Het BHOS-beleid is kabinetsbeleid; het gaat dus niet om persoonlijke opvattingen van de verantwoordelijke bewindspersoon.

Vraag 14
Deelt u de mening dat publiek geld hier absoluut niet voor bedoeld is en dat het de democratische rechtsstaat ondermijnt?

---

[2] Coalitieakkoord 2026–2030, «Aan de slag: Bouwen aan een beter Nederland».
[3] Kamerstuk 36 800 XVII, nr. 65.

Antwoord 14
Zie het antwoord op vraag 11 en vraag 13.